

Oma op de roze wolk

Dat koppie, dat lachje, die haartjes... je kleinkind is zo bijzonder, daar raak je maar niet over uitgepraat. Oma worden geeft een zalig geluksgevoel. De meeste kersverse oma's klimmen na de geboorte van hun kleinkind op een dikke, roze wolk om er vervolgens niet meer af te komen.

Nanny (60) is moeder van Femke (29), Elske (27) en Elisabeth (21). Vier weken geleden beviel Elske van dochter Jelka, het eerste kleinkind van Nanny. "Mensen zeiden van tevoren: het is zo mooi als je oma wordt. Ik dacht dan: ja, dat zal wel. Maar het is zo! De herkenning was heel groot toen ze eenmaal was geboren. Ik kreeg haar op de arm en dacht: het lijkt m'n vierde dochter wel, zo sprekend. Ze was direct van mij, heel vertrouwd. Nog geen uur oud en ze hoorde er al helemaal bij." Het moment dat Elske vertelde dat er een kleinkind op komst was, vergeet Nanny nooit. "We zaten op een zondagmiddag thuis gezellig koffie te drinken met alle kinderen en aanhang. Op een gegeven moment begon Elske te huilen en zei ze dat ze een kadootje voor ons had. Het was een Nijntje-boekje over opa en oma Pluis, voor pake (opa) Eize en beppe (oma) Nanny. Wat er dan door je heen gaat... het was heel emotioneel, iedereen hilde. Ik vond het super dat ik oma zou worden. Het liefst wilde ik op het dak gaan staan om het uit te schreeuwen, maar we moesten ons nog even stilhouden."

Volop genieten

Tijdens de zwangerschap vergezelde Nanny Elske regelmatig naar de controles en was ze erg betrokken. "Ik vond het een van de mooiste dingen om het hartje van m'n kleinkind te horen. Het is niet met een pen te beschrijven wat ik toen voelde." Het telefoontje met de mededeling dat er een kleinkind was geboren, kwam toch nog vrij onverwacht. "Ik wilde het niet weten als de bevalling aan de gang was. We hadden net bij de autogarage een proefrit gemaakt, toen er werd gebeld. Een huilende Elske: we hebben een meisje! We konden amper praten, waren allemaal in tranen. Een uurtje later had ik Jelka in mijn armen. En keek ik met verbazing naar haar en naar mijn eigen dochter, die nu moeder was. Zo bijzonder. Ik ben daarna elke dag geweest, al was het maar tien minuutjes om Jelka even over het wangetje te strijken. Als ik door het dorp fiets wil ik wel naar iedereen roepen dat ik oma ben. Het is zo fijn dat ze er is. Straks ga ik twee dagen op haar passen. Ik verheug me op twee dagen volop genieten. Het voelt alsof mijn hart nog ruimer is geworden, er is een plekje erbij gekomen. Voor haar."

Verliefd

Ook Anneke (50) raakt niet uitgepraat over haar kleinkind. Zes weken is Tigo pas, maar hij is bijna geen moment uit Annekes gedachten. "Mijn dochter Annette, Tigo's moeder, zegt dat ik verliefd ben. Daar lijkt het wel op, ja. Dat kleine, afhankelijke mannetje roept zó'n gevoel van warmte bij me op. Hij kijkt me nu al zo bewust aan, hij reageert echt op me. Het voelde gelijk heel goed met hem. Hoewel ik baby's altijd leuk vond, had ik meestal wat reserves. Maar Tigo pak ik het liefst gelijk op, het is soms gewoon 'touwtrekken' tussen mij en Annette!" Anneke wist dat Annette (24) en haar man graag kinderen wilden. "Op een gegeven moment was Annette overtijd en vroeg ik haar er naar. Hè hè, ik dacht al, vraagt ze het nou nooit? was Annettes reactie. Het was dus raak! Helemaal geweldig. Ik moest me beheersen om niet iedereen op straat aan te houden en te vertellen dat ik oma zou worden. Tijdens de zwangerschap ben ik mee geweest naar de verloskundige. De eerste echo was met acht weken. Toen kreeg ik het wel even moeilijk; het was nog zo pril en toch

realiseerde ik me: dit wordt 'm. Toen wist ik natuurlijk nog niet of het een jongen of meisje zou worden, maar later wel, want Annette en haar man Siegfried waren daar heel open over."

Het mooiste kind van de wereld

Het was op een zondagnacht, even na twaalf, dat Siegfried belde: hun zoon was geboren. "Ik was erg blij dat 'ie er eindelijk was. We zijn als idioten naar het ziekenhuis gereden. Ik was zó nieuwsgierig. Hij was er en nu wilde ik hem zien ook! En o, het was het mooiste kind van de wereld. Ik had hem beet en dacht: ik laat je nooit meer los. Ik was van top tot teen helemaal warm, puur van emotie. Tegen vieren 's nachts reden we naar huis. Ik wilde overal wel aanbellen en vertellen over Tigo. De tranen kwamen toen ik in bed lag. Echt een ontlasting." Anneke vindt het heerlijk om met haar kleinzoon bezig te zijn. "Ik ben er eigenlijk elke dag wel, het voelt zo vertrouwd. Het lijkt nog maar zo kort geleden dat ik zelf een kind aan de borst had. Nu zegt Annette: kom maar bij mama, dan denk ik: o ja... Ik ga heel relaxed met Tigo om. Toch voel ik me ook heel verantwoordelijk voor hem. Als er iets met hem zou gebeuren, dan zou me dat net zoveel pijn doen als was het mijn eigen kind."

Zo mooi...

Minke (56) is helemaal weg van haar kleinzoon Ingmar. "Hij is een prachtig ventje, mooi en lief. Als hij lacht, beginnen zijn oogjes te glimmen. Geweldig. Hij pakt me helemaal in!" Ingmar is Minkes derde kleinkind. Haar dochter Tamara, al moeder van twee dochtertjes, werd zwanger op het moment dat Minkes man Johan ernstig ziek was. Het was het begin van een periode vol emoties, een tijd waarin verdriet om het naderende afscheid en de blijdschap om het nieuwe leven elkaar afwisselden. "Tamara was nog maar net zwanger, maar wilde het toch graag aan ons vertellen zodat haar vader het nog zou weten. Op een zondagmiddag, vlak voor de Kerst, kwam ze met haar man Rogier bij ons. Ze zat bij haar vader op het voeteneind van het bed toen ze het vertelde. Ik was verrast, zo van: jeetje, weer een baby'tje! Ook Johan was blij en verrast. Ik realiseerde me wel dat hij dit kindje waarschijnlijk niet zou leren kennen. Dat deed me erg verdriet. Hij was zo gek op de meisjes en nou zou hij dit niet meer meemaken. Drie dagen heb ik gehuild." Johan wilde graag iets achterlaten voor zijn kleinkind. Minke: "Onze beide kinderen hebben een mooie ring mogen uitzoeken toen ze 18 werden, en ook onze schoonzoon kreeg een ring van mijn man. Om de traditie voor te zetten stortte Johan geld op een rekening, zodat de kleindochters op hun achttiende een ring kunnen uitzoeken. En dat deed hij nu ook voor het nog ongebooren kindje." In het verloop van de weken werd Johan steeds zieker. Toen Tamara 16 weken zwanger was, vroeg ze haar vader of hij zou willen weten of het een jongetje of meisje zou worden. "Ik wist niet dat ze dat had aan hem gevraagd. Hij zei tegen Tamara dat hij erover wilde nadenken, omdat zij en Rogier het zelf niet wilden weten. Twee dagen later vertelde hij mij: ik krijg nu zo'n mooi cadeau, ik denk dat ik het aanneem. Tamara heeft toen snel een echo laten maken en kwam 's avonds laat nog met Rogier langs. We hebben Johan overeind geholpen, zodat hij zo helder mogelijk zou zijn. Heel voorzichtig opende hij het klepje van de envelop en keek erin. Dit is zo mooi, zei hij. Meer niet. De envelop heb ik zo weer in de la gelegd en er niet in gekeken. Het was zijn cadeau. Dat was op maandag. Op donderdag is hij overleden."

Lichtje in het donker

Tussen het overlijden van Minkes man en de geboorte van haar kleinzoon zaten vier maanden. "Ik was blij dat er wat tijd tussen zat. Dat had ik wel nodig om alles te verwerken. Aan het einde van

Tamara's zwangerschap kon ik me meer op haar richten en er voor haar en de meisjes zijn." En toen werd de baby geboren. "Die dag waren de meisjes bij mij. Ik had steeds een knoop in mijn maag. Tamara belde 's avonds om negen uur. We hebben een zoon, zei ze heel rustig. Dat was geen verrassing voor me, gezien mijn mans reactie op de echo. Ik vroeg naar zijn naam. Toen ik hoorde dat hij Ingmar Jens Johan zou gaan heten, was ik helemaal aangedaan. Zo mooi dat ze hem hadden vernoemd! Het was een bijzonder moment om Ingmar te zien, dat lieve mannetje. Het was ook fijn om even samen te zijn met Rogier en Tamara. We zeiden niets en toch ook alles. Ik had het kleinste vishengeltje van Johan meegenomen voor zijn kleinzoon, met 3 blauwe ballonnen eraan. En ik had een beeldje gekocht voor de echofoto, een baby van plexiglas. De tekst erbij zei genoeg: Onzichtbaar en toch zo duidelijk, een licht in het donker. Met z'n drieën hebben we, net zoals opa Johan toen, de envelop net de echo voorzichtig opengemaakt. *Jongen*, stond er met kleine lettertjes. Natuurlijk, ik wilde heel graag dat Johan het mee had kunnen maken. Maar wat vind ik het fijn dat hij heeft geweten dat het een jongen is. Ingmar Jens Johan."

Waarom maken kleinkinderen toch zo gelukkig?

Sociologe en schrijfster Anjo Geluk, zelf oma van zes kleinkinderen, herkent de gevoelens van geluk die kleinkinderen oproepen bij grootouders. "Mijn oudste kleinkind is 7 en het jongste is net geboren, en ik vond het elke keer weer even speciaal om oma te worden. Veel oma's en opa's, zelfs de heel nuchtere types, zijn apetrots op hun kleinkinderen. Het lijkt een soort virus - omatitis hebben wij het in ons boek genoemd - : je bent zo bij de kleinkinderen betrokken dat je wel de hele dag over hen wilt praten." Hoe komt het dat grootouders zo genieten van het grootouderschap? Anjo: "Oud en jong passen gewoon goed bij elkaar, ze voelen elkaar prima aan. Als je wat ouder bent, ben je geduldiger geworden en neem je meer tijd om naar een kind te kijken, naar wat het doet en hoe het zich ontwikkelt. Je kunt daar mateloos van genieten. Voor een klein kind is dat heerlijk. Daarnaast heb je als oma of opa zelf al een generatie opgevoed. Je weet uit ervaring dat het vaak wel goed komt. Maar niet altijd natuurlijk, dus kun je je ook enorm ongerust maken als er iets met een kleinkind aan de hand is. In zekere zin sta je 'achter' je opvoedende taak, terwijl de ouders ervoor of er middenin staan. Het aardige van grootouder zijn is natuurlijk ook dat je je niet bezig hoeft te houden met zorgen en opvoeden, maar alleen met de leuke dingen. Ook betekenen kleinkinderen over het algemeen voor grootouders een nieuw begin. Voor henzelf, omdat ze in een nieuwe rol stappen: die van opa en oma. Maar ook in de relatie met hun kinderen. Die laten in hun nieuwe rol zien dat ze het zien zitten in het leven én met elkaar, dat ze de toekomst positief zien. Dat voelt als een soort schouderklopje voor jezelf en daar word je gelukkig van. Vandaar ook die roze wolk."

Boek: Lenny Duijvelaar & Anjo Geluk, *Het opa- en omaboek*; Kosmos Uitgevers, isbn 9789021509716

© <http://www.belindafallaux.nl/>